

| Tektonik plakalar ve dağlar

Kur'ân'daki dağ algısı çok tartışılan bir konudur. Pek çok Ateistin meşhur iddialarına cevap vereceğiz ve dağlar hakkında mucizevi işaretlere göz atacağız.

Dağların Oluşumu

Dağlar hakkındaki âyetlere geçmeden önce dağların nasıl yaratıldığına bakalım. Dağlar tektonik plakaların birbirine çarpıp birinin öbürünün üzerine geçmesi (yitim) ile oluşurlar. Üste geçen plaka kıvrılarak dağları ve köklerini oluşturur. Kur'ân dağların nasıl oluştuğunu şu âyetle işaret ediyor: Ra'd 3. "Yeryüzünü uzatıp yayan, onda sabit dağlar ve ırmaklar meydana getiren, orada meyvelerin her birinden çiftler çiftler yaratan O'dur. Geceyi de gündüzün üzerine O bürüyüp örtüyor. Düşünen insanlar için şüphesiz bütün bunlarda ibretler vardır."

Allah Kur'ân'da her defasında, yeryüzünün uzatılmasından sonra dağlardan bahsediyor tıpkı yukardaki âyet gibi. [1] Buna göre dağların oluşmasında yerin yayılmasının etkisi vardır. Bunu daha iyi anlamak için ilk başta yerin yayılmasının ne olduğuna bakmalıyız. Yaklaşık 250 milyon yıl önce tüm kıtalar tek bir kıta oluştuyordu. Bu kıtaya 'Pangea' adı verilmiştir. [2] Bu kıta sonradan pek çok kıtaya ayrılarak Dünya'nın her tarafına yayılmıştır. Kıtaların yayılma sebebi tektonik plakalardır. [2] Kıtalar yayıldıktan sonra kıtaların boyu da artmıştır yani uzatılmışlardır. Konuya dönersek, yeryüzü yayılarak yani plakalar hareket ederek dağları oluşturmuşlardır.

Dağların Kökleri

Allah dağların oturturulduğunu da bildiriyor. [3] Bu da dağların köklerine işarettir nitekim dağlar böylece yere oturtulmuştur. Bazı âyetlerde direkt olarak dağların köklere sahip olduğunu söylüyor. [4] Başka âyetlerde dağların yerin içinde (fi) yaratıldığı söyleniliyor. [5] Bu da dağ köklerine işarettir.

Dağlar Hep Var mıydı?

Bazı cahiller dağların yaratılmadığını ve her zaman var olduğunu söylüyor. Bu iddia gülünçtür nitekim yeryüzü bir zamanlar tamamen magma ile kaplıydı. Bu magma tüm yeryüzünü kaplıyordu. [6-8] Yani yeryüzü pürüzsüz bir şekle sahipti. Bu durumda nasıl dağlar olsun?

Dağların Hareketi

Başka bir noktaya geçelim. Bildiğimiz gibi dağlar hareket halindedir. Bu hareketlerin sebebi tektonik plakalardır. Kur'ân dağların hareket ettiğini şöyle ifade ediyor: Neml 88. "Dağları görür, onların durduğunu sanırsın; oysa bulutlar gibi hareket ederler. Bu, her şeyi hesaplı, planlı sağlam yapan Allah'ın sanatıdır. O gizli-açık yaptıklarınızın tamamından haberdardır."

Rahmân 24. “Denizde yüce dağlar gibi yükselen gemiler de O'nundur.” [9]

Bu âyetlerde şu beş işaret çıkıyor: Dağlar hareket halinde; biz bunu fark edemiyoruz; dağlar bulutlara benziyor; dağların hareketi gemiler gibidir yani dağlar akmaktadır; dağlar yükseltilmiştir, kaldırılmıştır.

Modern bilim sayesinde bilmekteyiz ki, dağlar kıtalar üzerinde yükseltilmiş ve tüm kıtaya birlikte Dünya'nın 'outer core' ismi verilen sıvı tabakası üzerinde tıpkı denizdeki gemilerin su üstünde aktığı gibi akmaktadırlar. Bu hareketi, âyetlerin dediği gibi, gözümüz ile fark edemeyiz.

Bilim ve Yaratılış Ağacı bulutların benzemesi hakkında şöyle buyuruyor:

“Nasıl ki bütün atmosferde su molekülleri partiküller halinde var ise ve bunların bir araya toplanmasıyla bulutlar oluşuyor ise aynı şekilde yeryüzündeki toprak parçaları da izostasi etkisiyle bir araya toplanır ve dağları oluşturur. [...] Nasıl ki yeryüzünün üzerinde su katmanları yer yer toplanarak bulutları oluşturup sürekli dolaşıyorsa, magmanın üzerinde de toprak katmanı yer yer toplanarak dağları oluşturup aynı şekilde hareket etmektedir. Aslında bulutları bu açıdan dağlara benzetmek bile olağan üstüdür.” [10]

Unutmayalım ki bu kadar işaret sadece 2 âyetten çıkartılıyor. Bu Kur'ân'ın belâgatına da delildir.

İddia I: Neml sûresindeki âyet Kıyâmet gününden bahsediyor nitekim ondan önceki âyet buna delildir.

Cevap: İlk olarak, dağların hareket ettiğini söyleyen farklı âyetler vardır buna göre âyet Kıyâmet'ten bahsetmiyor.

İkinci olarak, Kıyâmet günü dağlar yürütülecektir ve bu hareket herkes tarafından görülecektir. [11] Neml sûresinde ise, bu hareketin bilinmez olduğu söyleniliyor. Buna göre bu âyet Kıyâmet gününden bahsediyor olamaz.

Üçüncü olarak, âyette Allah'ın dağları böyle yaptığı, yarattığı söyleniliyor. Yani bu âyet olmuş, bitmiş bir şeyden bahsediyor.

Dördüncü olarak, bu sûrenin 85. âyeti Kıyâmet'ten bahsederken ondan sonraki âyet gece ve gündüzün yaratılışından bahsediyor. Ve hemen sonraki âyet yeniden Kıyâmet'ten bahsediyor. Yani Neml 88'in Kıyâmet'ten bahseden iki âyetin ortasında olması hiçbir şey ifade etmez.

İddia II: Pek çok âyete göre dağlar Kıyâmet günü hareket edecektir. [11]

Cevap: Bu âyetlerdeki yürütme insanlar tarafından görülecekken, Neml 88 görülmeyecek bir hareketten bahsediyor. Yani bu âyetler dağların çok hızlı hareket edeceğini haber veriyorlar.

İddia III: Allah dağların sabit olduğunu söylüyor. [5]

Cevap: İlk olarak, bir şey aynı anda hem sabit olup hem hareket halinde olabilir. Nitekim bir yürüyüş yapsak beynimiz kafamızın içinde sabittir ama kendisi yine de bizle hareket ediyordur. Veya mesela masanın sabit olduğu söyleniliyor. Mana yeryüzünün üstünde sabittir ama yeryüzü uzayda hareket ederek masayı da hareketli kılmaktadır. Aynı şekilde dağlar yeryüzünün üstünde sabittir ama plakaların hareketi yüzünden dağlar yeryüzüyle birlikte hareket etmektedir. Nitekim Kur'ân da dağların yerin içinde (fi) sabit olduğunu söylüyor [5] ama yine de hareket ettiğini söylüyor. Bu da çok ince bir işarettir.

İkinci olarak, âyetlerde 'revâsiye' kelimesi kullanılıyor. Bu kelime 'ağır baskı' anlamındadır denilebilir nitekim normal dağ kelimesi için 'cibel' kelimesi kullanılıyor.

Dağlar ve Depremler

Şimdi en önemli olan dağların depremler üzerindeki etkisi konusuna geçeceğiz. Kur'ân şöyle buyuruyor: Enbiyâ 31. "Onları sarsmasın diye yere de sabit dağlar yerleştirdik ve (varacakları yere) yol bulabilsinler diye ondan geçitler, yollar meydana getirdik."

Dağlar izostatik dengeyi sağlamaktadırlar. İzostatik denge litosferin yani yer kabuğunun bir çeşit sıvı olan astenosferin üzerindeki dengeyi ifade eder. [12] Bu dengeyi detaylı şekilde açıklayalım: İzostazi, Arşimet prensibi ile ilişkilidir. Arşimet prensibine göre su, kendi yoğunluğundan da az yoğunluğa sahip olan cisimleri, yüzeyine doğru itmektedir. Yoğunluk farklılıklarından ortaya çıkan itme kuvveti etkisiyle cisim yüzmeye başlar. [13] İzostazi için aynı şey geçerli. Yer kabuğumuz magmadan oluşan astenoferin içine batmaması için dağların kökleri bu yoğunluğu dengeliyor. Yani mesela Everest'in kökü kendisinden 10 kat daha büyüktür, bu da izostatik dengeyi sağlıyor. Bu dengenin kaybolması depremlere sebep olur. [14] Bunun bir örneği glasiyoizostazidir. Buzullar eriyince ağırlık dağılımları değişiyor örnek olarak bir dağ düşünün. Bu dağ 2 kilometrelik bir yüksekliğe sahip olsun. Bu dağın 1 kilometresi kara parçası olup diğer kilometresi buz olsa ve bu buz erise, eriyen buz suya dönüşüp farklı yerlere dağılacaktır böylece bu dağın yüksekliği 1 kilometre olacaktır. İlk başta bu dağın kökü 20 kilometre idi. Ama bu değişim yüzünden, dağın kökü 10 kilometreye düşmeli. Ama bildiğiniz gibi dağın kökü hop diye 10 kilometre eksilmeyeceği için, bu, yer kabuğunun dikey hareket değişikliğine yol açacaktır. [14-5] Bunun sonucu da depremler olacaktır nitekim yer bu sebep yüzünden sarsılmaktadır. İzostazinin depremlerle ilişkili olduğu hakkında başı başına makaleler vardır. [16]

Dağlar insanların sarsılmasını şöyle de engellerler: Kıtalar birbiri ile çarpıştığında bir tanesi diğerinin altına girer ve buna batma 'subduction' denir. Örnek olarak Himalayalar verilebilir. Hindistan kıta tabakası kendisinden çok daha büyük olan Asya kıta tabakası ile çarpışmaktadır. Asya kıtası çok daha büyük olduğu için Hindistan tabakasını batmaya zorlar. Hindistan tabakası Asya tabakası altına girerken Himalaya dağlarını yükseltir (Himalaya sıra dağları zaten bu çarpışmanın enerjisi ile oluşmuştur.) ve kendisi de bir kazık gibi dibe batar. O kadar ki yeni yapılmış araştırmalara göre yaklaşık 200 kilometre dibe batar. Yani aslında yüzeyde gördüğümüz bu sıradağlar yaklaşık olarak 8.8 kilometre yükseklikte iken, kökleri yeryüzünün 200 kilometre altına kadar bir kazık gibi çakılır. İşte kökleriyle birlikte bu sıradağlar kıtaların birbirine çarpma hızını azaltır. Tıpkı bir fren gibi rol oynar. Kıtaları daha

istikrarlı, daha durağan hale getirir. Bu nedenle Allah bu yapıları sabitleyiciler olarak isimlendirmiştir. Bu fren sayesinde depremlerin gücü azalıyor.

Yine dev kıtaların birbirine çarpma gücü o kadar büyüktür ki çarpma sonrası salınan büyük enerji sıradağlara ve köklerine aktarılır. Sıradağlar ve kökleri çarpışmaya bağlı olan büyük gücün tüm kıtayı sarsmasını çarpışma enerjisini emerek önlerler.

Yine Bilim ve Yaratılış Ağacı şöyle buyuruyor:

“Sıradağların oluşumu ile izostatik dengenin sağlanması depremleri azalttığı gibi, volkanik dağ oluşum mekanizmaları da yer sarsıntılarının azaltılmasında ve absorbe edilmesinde etkilidir. Volkanik dağlar, yer altında sıkışan ve yer kabuğuna basınç uygulayan magmanın dışarı çıkmasını sağlayarak basıncı hafifletir. Yani bir sübap görevi görür ve sarsıntıları azaltır.” [17]

Süleyman Ateş'e göre ise dağlar, yeryüzünün merkezinde bulunan ateşi kükreme istidatı bulunan yerlerde oluşmuştur. Yer kabuğunun soğuyup yükselmesiyle oluşan dağlar altta fışkırmak isteyen ateşin ve gazların basıncını baskılayarak büyük depremlerin ve böylelikle yerin sarsılmasına engel olmakta ve önleyici birer kazık işlevi görmektedir. [18]

Yine dağlar şiddetli kasırga ve fırtınaları daha az zararlı hale getirir. [19] Bu da insanların sarsılmasını önler.

Dağların depremlerle ilişkisi bu kadar genişken, bazı cahiller bunu inkâr ediyor. Bu gülünecek bir durumdur.

İddia I: Eğer dağların sarsıntı önleyici rolleri olsaydı, neden Japonya gibi dağlık bölgelerde depremler çok oluyor da Arabistan gibi düz bölgelerde depremler daha az görülüyor?

Cevap: Bunun sebebi gayet basit şekilde anlaşılabilir. Deprem nerede daha çok ise, orada daha fazla dağ olur. Örnek olarak bir yerde ne kadar suç olursa, orada o kadar polis olur. Biri çıkıp “Polisler suçların nedenidir nitekim çok polis olan yerde çok suç var.” dese. Kim buna gülmez? Söz konusu yaklaşım şöyle de ifade edilebilir: Birçok hastanın bulunmasına dayanarak hastaneyi hastalığın kaynağı olarak sunmaya benzemektir. Halbuki hastane hastalığın kaynağı değil, mümkün merteye onu ortadan kaldırma yeridir. İşte dağların depremleri önlemediğine dair aynı mantıksızlığı kuruyorlar. Dağlar, depremleri önler ayetini geçersiz kılmak için akıl ve bilimden böyle uzaklaşıyorlar. Son bir örnek daha verelim: Diyelim ki kolum kanamaya başladı. Bu durumda ne olur? Kolumda kabuk meydana gelir. Ben bu kabuğa biraz dokunsam kolum kanamaya devam eder. Durum böyle diye kabuk kanamanın sebebi mi oluyor? Hayır, kanama dursun diye kabuk oluşuyor. Yani depremlerin sarsıntısı azalması için dağlar oluşuyor.

İddia II: Dağlar olsa bile yine de sarsıntılar var.

Cevap: Âyet hiçbir şekilde depremler olmayacak demiyor. Âyet insanların sarsılmaması için dağların yaratıldığını söylüyor. Yani dağların depremi engelliyor olması ve depremlerin gücünü azaltması, insanların sarsılmasına engel oluyor. Âyet bunu söylüyor ve açıkladığımız

gibi dağların gerçekten böyle fonksiyonları var. Dediğimi daha iyi anlamak için bir örnek vereyim: Ben desem ki ‘polisler suçlar olmasın diye var’. Suçların devam ediyor olması benim sözümü hatalı yapar mı? Hayır. Polisler olmasaydı, hiç kimse bir suç işlemekten korkmazdı, toplumun yüzde doksanı suçlu olurdu. Aynı şey dağlar için geçerli. Yine şöyle de diyebiliriz: Depremler çoğu yerde sürekli olur, örneğin şu an bizim olduğumuz yerde de deprem oluyor olabilir ama bu üç şiddetinin altında olduğu için hissetmiyoruz. Yani yer sarsılsa da biz sarsılmıyoruz. Dağlar da bu şiddeti azaltarak yani 3’ten aşağı indirerek, bizim sarsılmamıza engel oluyorlar.

İddia III: Bu olay pek çok mitolojide anlatılmaktadır: Mesela bir Türk atasözü der ki: “Yeri tutan dağ, milleti tutan ise beğdir.” [20]

Bu konuda başka bir atasözü de şöyle diyor: Yani "Tanrı, dağ ile yeri bastırıp daha sağlam yaptı." [20]

Yine Peygamberden önceki Araplar bunları biliyordu: “Metin dağları yeryüzüne sabitleyen Allah’a yemin olsun, ...” [21]

Tevrat’ta da bunlar yazmaktadır: Mezmurlar 104:5. “Yeryüzünü temeller üzerine kurdun, Asla sarsılmasın diye.”

Cevap: İlk olarak, bunun eski mitolojilerde olması Kur’ân’ın hata yaptığı anlamına gelmez. Dağlar insanların sarsmamasına yarıyor mu? Evet, yani bilimsel bir hata yok.

İkinci olarak, Arapların çoğu Hanîfdi. Bu dîvânı yazan da öyleydi yani ataları İbrahim idi. İbrahim (a.s.)’ın yazılı vahyi vardı [22], yani Araplar buradan biliyorlardı. Tevrat için aynı şey geçerli. Allah eski kitaplarda bu bilgilerin olduğunu söylüyor. [22] Bunlar her yere Peygamberin geldiğine delildir.

Üçüncü olarak, daha önce bir yazıda Kur’ân’ın kopya olmadığını detaylı açıkladım. [23] Basitçe Peygamber Tevrat’ı bilmiyordu.

Dördüncü olarak, Araplar, Tevrat ve Türkler dağlar hakkında çok yanlış bilgiler aktarıyorlar. Bunları inceleyelim. Araplarla başlayalım: Bir şiir şöyle buyuruyor: “Biz yok olacağız, fakat doğan yıldızlar yok olmayacak, Bizden sonra dağlar ve yerleşim yerleri, saray ve kaleler kalacak.” [24]

Bu bilgiler yanlıştır. Evrenin sonunda dağlar, yıldız hatta tüm evren yok olacaktır. Peygamber niye bu bilgiyi onlardan almadı? Yine Araplar Kâf dağının gökleri tuttuğuna inanıyorlardı. [25] Bu bilgi hem yanlıştır hem de Kur’ân bu fikre karşı çıkmaktadır. [26] İsrâîliyyât rivâyetler ve Peygamber zamanındaki müfessirlerin yorumları o zamanki dağ algısını gösterir. İbn Abbâs Kâf dağının ilk dağ olup, yeryüzünü çevrelediğini söylüyor. [27] Bu iki bilgi de yanlıştır. Kâf dağı diye bir şey yoktur yani doğal olarak ilk dağ da olamaz. Yine Ebû Kubeys dağının da ilk dağ olduğu aktarılıyor. [28] Yine de belirtelim ki uzmanlara göre bu tür şiirlerin çoğu Emevî ve Abbâsî döneminde değiştirilerek İslami anlamlarla yeniden okunmuştur. [29]

Tevrat'a geçerse, farklar daha geneldir. Kur'ân'a baktığımızda birkaç dağ adı verilmektedir yani yaklaşık 3 tane. [30] Tevrat'ta ise onlarca dağ ismi vardır. [31] Peygamber niye bu dağlardan bahsetmemiş? Hz. Muhammed (s.a.w.) Tevrat'tı kopyalamış olsa niye onun gibi yapmadı? Niye bu kadar dağdan bahsetmedi? Niye birinde 3 dağdan diğerinde onlarca dağdan bahsediliyor? Buna göre biz deriz ki Peygamber sadece vahiy almıştır. Bu anlatım şeklinin ne kadar farklı olduğunu gösterir. İnsan bir şey kopyalayınca genelde bu iki yazının özellikleri birbirine benzer. Kur'ân çoğunlukla dağların Kıyâmet günündeki durumundan bahsediyor Tevrat böyle değildir.

Türk atasözlerine geçerse şunu diyebiliriz: Bunlar atasözünden ibarettir. Bilimsel bilgiler değildir, Kur'ân ise bunları bilimsel bilgi olarak sunuyor. Eğer atasözlerine bu gözle bakacaksak, Türklerin şu atasözlerinde pek çok hata buluruz: “Dağ fare doğurdu”, “Hangi dağda kurt öldü?”, “Dağ gibi durmak”, “Dağ başından duman eksik olmaz”. [32] Dağ fare mi doğuruyor? Dağda kurt ölmez mi? Dağ durağan mı? Dağ başından eksik olmaz mı? Bu sebepler yüzünden Peygamberin onlardan çaldığını söylemek gülünç bir iddiadır. Peygamber niye bu bilgileri de almadı? Peygamber bilimsel bilgi verirken nasıl bir atasözünü temel alabilir? Hem Türklerde anlatılan şeylerin çoğu şey efsanelerden ibaretti. Peygamber efsaneleri temel mi alacak? Bu soruya cevap ‘evet zaten o öldüğünde gerçek bilinmeyecek, umurunda bile olmaz yani sallayıp yazabilir’ ise sorum şöyle: Ölümünden sonra bunlar umurunda değilse niye öleceği vakit yalan söylediğini söylemedi? Eğer cevap ‘hayır efsaneleri temel alsa insanlar daha az inanır’ ise sorum şöyle: O zaman Peygamber niye Nuh tufanını uydurdu (haşa)? Niye Miraç hadisesini uydurdu (haşa)? Pek çok insan dininden döndü Miraç hadisesi yüzünden. Yine Türkler soylarının dağlarla ilişkili olduğuna inanıyorlardı. [33] Bilimsel olarak bu tamamen yanlıştır. Peygamber niye Arapların soyunu dağlara bağlamadı?

Şimdi mitolojilerde ne deniliyor, ona bakalım. Taoistlere göre K'ouen Louen Dünya'nın merkezindedir, Güneş'in ve Ay'ın onun etrafında döndüğü inanılıyordu. Bu dağın ölümsüzlüğün mekânı ve ölümsüzlerin orada yaşadığı inanılıyordu. Semaya götüren yol olduğu da inanılıyordu. [34] (Belirtelim ki Hintlerde böyle inanılıyordu [35]) İlk olarak, Dünya'nın merkezi diye bir şey yoktur. İkinci olarak, Güneş ne bu dağın ne de Dünya'nın etrafında dönüyor, Ay da dağın etrafında dönmüyor. Üçüncü olarak, dağlar semaya götüremez. Atmosferin en alt tabakasına bile ulaştıramazlar. Peygamber bu insanlardan kopyalamış olsa niye bu hatalı bilgileri almadı? Her seferinde nasıl doğruyu söylüyor? Niye pek çok bilgiyi onlardan almadı?

Tibet inançlarında, Mısırlılarda, Kaldelilerde, Hititlerde ve Sümerlerde dağlar semaların direkleridir. [35] Kur'ân bunun tersini söylemektedir. [26] Niye bu bilgiyi kopyalamadı? Bu kadar inançta geçen bir bilgiyi niye kopyalamadı? Kendine şunu dememiş midir: “Bu kadar yerde bu olay anlatılıyor, bu doğrudur, bunu yazayım.”

Bu soruları Ateistlerin söylediğine göre soruyorum nitekim Ateistlere göre Peygamberimiz Yahudi, Sümer, Hristiyan hatta tüm dinlerin alimidir.

Sümer mitolojisiinde primitif sudan bir dağ yükselmektedir yani Dünya var olmadan bir dağ yaratılmıştı. [35]

Belirtelim ki hadisler bile Kur’ân’dan farklı. Peygamberimiz dağları çokça benzetme aracı olarak kullanıyor. İmanın sağlamlığı [36], günahların çokluğu [37], bitkinin [38] ve bulutların büyüklüğü [39] dağlarla ifade edilmiştir. Bu fark Kur’ân’ın farklı elden, hadislerin de farklı bir elden geldiğini gösteriyor. Yine bilinmeli ki Kur’ân hariç hiçbir yerde dağların hareketli olduğu söylenilmiyor.

Dağların Buluşması

İşaretler burada bitmemektedir. Allah dağların ‘elka’landığını söylüyor. [40] Bu fiil ‘buluşmak’ mânâsına gelebilir. [41] Bu durumda dağların iki plakanın buluşması ve çarpışması sonucu oluştuğuna da bir atıf olarak kabul edilebilir.

Dağların Renkleri

Yine Kur’ân dağların farklı renklere sahip olduğuna işaret ediyor. [42] Bu âyet Peru’da bulunan ‘Rainbow’ dağlarına işaret ediyor olabilir. [43] Kevnî âyetlere yönelik çalışmalarıyla tanınan Zağlûl en- Neccâr’a göre ise âyetteki bu renkler granitik yapılarında beyaz ve kırmızı rengin hâkim olduğu kıtasal dağlarla baskın olarak siyah renklerden oluşan okyanus dağlarına işaret edilmektedir. [44]

Dağlarda Daha Çok Yağmur Yağması

Kur’ân dağlar hakkında sadece jeolojik işaretler barındırmıyor. Aynı zamanda Kur’ân’ın dağlar hakkında meteorolojik işaretleri vardır. Âyetlerde belirtildiğine göre bir tepenin üzerinde bulunan bir insan için yağmur daha çok yağmaktadır böylece tepenin üzerinde bulunmayanın iki katı kadar rızık alır. [45] Bilimsel veriler dağların üzerinde daha çok yağmur yağdığını doğrulamaktadırlar. [46] Dağlarda sıcaklığın azalmasıyla birlikte nem oranı artar. Atmosfer dolaşımının yükseklere yönelttiği hava kütleleri yükselirken soğur, nemi yoğunlaştırarak kar ve yağmurun oluşumuna etki eder. Bu yüzden dağ yöreleri alçak yerlerden daha çok yağış alır. [47]

Orografik Yükselme

Dağlar aynı zamanda suyun oluşumuna kaynaklık eden hava olaylarını da etkilemektedir. Bu konuda Allah şöyle buyuruyor:

Nûr 43. “Görmez misin ki, Allah bulutları yürütür, sonra onları birleştirir, sonra onları üst üste binip yoğunlaşmış bulut kümesi haline getirir. Bu sırada bulut aralıklarından çıkan şimşegi görürsün; gökten, oradaki bulut dağlarından dolu yağdırır da bunu dilediğine isabet ettirir, dilediğinden de onu uzaklaştırır, bu arada şimşeginin parıltısı neredeyse gözleri kör edecek.”

Bu âyetteki ‘gökten, oradaki bulut dağlarından dolu yağdırır’ cümlesinde yer alan ‘dağlardan (من جبال)’ ifadesinin zarf, ‘doludan (من برد)’ ifadesinin mef’ûl kabul edilmesi durumunda [48] âyetin ‘Dolu barındıran dağlar aracılığıyla gökten yağış indirir’ şeklinde anlaşılması

mümkündür. Bu durumda üzerindeki kar ve dolu sayesinde dağların yükselen havayı soğutarak yoğunlaşmasına neden olduğu ve yağmur yağışına katkıda bulunduğu anlaşılmaktadır. [49] Bu olaya orografik yükselme adı verilir. [50]

Tektonik Plakalar ve Yerin Yarıklı Olması

En başta bahsettiğimiz tektonik plakaları biraz daha fazla inceleyelim: Modern bilim Dünya'nın yer kabuğunun çatlaklar-kırıklar-yarılmalarla dolu olduğunu tespit etmiştir. Dünya'mızın dış kabuğu yekpare bir yapı değildir. Parçalara ayrılmıştır. Bir yap-bozun parçaları gibidir. Bunlar da bahsettiğimiz tektonik plakalardır. Kur'ân bu konuya çok güzel bir şekilde işaret ediyor: Târik 12. "Çatlayışlarla/yarılışlarla dolu yere yemin olsun,"

Hem de bu âyetin numarasının da 12 olması dikkat çekicidir nitekim Dünya'nın 12 tektonik plakası vardır. [51]

Dünya'da Sadece 4 Dağ

İddia I: Allah şöyle buyuruyor: Bakara 260. "Bir zamanlar İbrahim: "Ey Rabbim! Ölüye nasıl hayat verdiğini bana göster!" demişti. Allah da yoksa inanmıyor musun? diye sormuştu da; İbrahim cevaben: "Hayır, ama görmeme izin ver ki, kalbim tamamen yatışsın" demişti. Allah: "Dört kuş al onları kendine alıştır, iyice tanı kesip parça parça ederek her dağın başına birer parça koy. Sonra da onları çağır koşa koşa sana gelecekler." Bil ki Allah her şeye kadirdir. Yaptığı her şeyi yerli yerince yapar."

Bazı müfessirler bu âyetten Dünya'da sadece 4 dağın olduğunu çıkartmıştır nitekim Allah İbrahim (a.s.)'a her dağa bir parça koymasını emrediyor.

Cevap: İlk olarak, Peygamberin tüccar olup çokça dolaştığını söyleyenler Peygamberin bu kadar az dağ gördüğünü nasıl söylüyorlar? Ya biraz insaf. Peygamber dağlar hakkında o kadar bilgi bilecek ama dağların 4 tane olduğunu düşünecek? Bu Ateistlerin iki yüzlülüğünü gösterir.

İkinci olarak, âyet İbrahim (a.s.)'ın çevresindeki dağlardan bahsediyor. [52]

İddia II: Allah dağlar için 'cibâl' kelimesini kullanıyor 'revâsiye' değil yani izostatik denge ile alaka yoktur.

Cevap: Arap şiirlerinde bu kelime dağ anlamında kullanılıyordu. [53] Yine Allah başka âyette dağları 'ersâ' (bu kelime revâsiye ile aynı kökten gelir) ettiğini söylüyor. [3] Buna göre dağlara revâsiye deniliyor.

Kaynaklar:

1. Hicr, 15/19; Neml, 27/61; Fussilet, 41/10; Kâf, 50/7; Nâzi'ât, 79/30-2.
2. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Pangea>
3. Nâzi'ât, 79/32.

4. Nebe, 78/7; Gâşiye, 88/19.
5. Hicr, 15/19; Nahl, 16/15; Enbiyâ, 21/31; Lokman, 31/10; Fussilet, 41/10; Kâf, 50/7; Mürselât, 77/27.
6. ERİCKSON Jon, Historical Geology Understanding Our Planet's Past, New York: The Living Earth, 2002, s. 15-16.
7. https://www.youtube.com/watch?v=VMul4S6e_yw
8. <https://www.youtube.com/watch?v=kKjJpej0tl4>
9. Benzer âyetler: Hûd, 11/42; Şûrâ, 42/32.
10. <https://www.bilimveyaratilisagaci.com/2018/09/65-daglar-bulutlar-gibi-hareketli-mi-yoksa-sabit-mi/>
11. Kehf, 18/47; Tûr, 52/10; Tekvîr, 81/3.
12. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Isostasie>
13. https://tr.wikipedia.org/wiki/Ar%C5%9Fimet_prensibi
14. https://fr.wikipedia.org/wiki/Rebond_post-glaciaire
15. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Glasiyoizostazi>
16. M.E. Artemjev, V.I. Bune, V.A. Dubrovsky, N.Sh. Kambarov, "Seismicity and isostasy", 15 Ekim, 2002. [İnternette okuma için: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/003192017290009X>]
17. <https://www.bilimveyaratilisagaci.com/2018/05/daglar-depremi-engeller-mi-bilim/>
18. ATEŞ Süleyman, Yüce Kur'an'ın Çağdaş Tefsiri, 7/56-7.
19. YILDIRIM Celal, İlmî Işığında Asrın Kur'an Tefsiri, 8/3907.
20. ARDA Zühal, Türk Mitolojisinde Dağlar ve Çağdaş Türk Resmine Yansımaları, 22 Ekim, 2014. [İnternette okuma için: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akdenizsanat/issue/27660/291586>]
21. Abdürrahim b. Ahmed el-Bûra'î, Dîvânü'l-Bûra'î, (Müessesetü'l-Matbû'âtî'l-İslâmiyye, ts.), 9.
22. A'lâ, 87/18-9.
23. <https://isvicredekiisik.blogspot.com/2021/01/evrenin-genislemesi.html>
24. Ebû Abdillâh Hüseyin b. Ahmed b. Hüseyin ez-Zevzenî, Şerhu'l-Mu'allakâtî's-Seb', (Dâru't-Türâsî'l'Arabî, 2002), 168.

25. Kurtûbî, Câmi'li-ahkâmi'l-Kur'ân, Ra'd, 13/2 tefsiri; İbnü'l-Cevzî, Zadü'l-Mesir fi İlmi't-Tefsir, Ra'd, 13/2 tefsiri.
26. Ra'd, 13/2.
27. Ferrâ 3/75; Me'âni'l-Kur'ân, Taberî, Câmiu'l-beyân, 22/325; İbn Ebî Hâtim, Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm, 10/3307; İbn Atıyye, el-Muharraru'l-vecîz, 5/155; Şevkânî, Fethu'l-kadîr, 5/83. Belirtilen rivâyet İsrâîliyyât'tandır: Demirci, "Kafdağı", s. 144-5; Fahrüddîn er-Râzî, Mefâtîhu'l-gayb, 28/121; İbn Kesîr, Tefsîrû'l-Kur'âni'l-azîm, 7/394.
28. Ebû Muhammed Abdurrahman b. Muhammed er-Râzî İbn Ebî Hâtim, Tefsîru'l-Kur'âni'l-azîm, thk. Es'ad Muhammed et-Tayyib (el-Memleketü'l-Arabiyyetü's-Se'ûdiyye: Mektebetü Nezzâr Mustafa el-Bâz, 1419), 7/2218; Şihâbüddîn Mahmud b. Abdillâh el-Âlûsî, Rûhu'l me'ânî ve tefsîri'l-Kur'ani'l-azîm ve seb'il-mesânî, thk. Ali Abdülbârî Atıyye (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1415), 7/89.
29. <https://www.bilimveyaratilisagaci.com/2018/12/93-kuran-cahiliye-siirleri-ile-alakasi-turan-dursuna-cevap/>
30. Cûdî, Arafat ve Tûr dağı.
31. Sînâ, Seir, Horeb, Hor, Hermon, Sion, Gerizim, Halak, Heres, Zeytin, Karmel, Gilboa, Tsalmon, Tabor, Gaaş, Heres, Baala, Yearim, Nebo, Efron, Ebal, Şefer, Abarim, Paran, Efron ve Yehova dağı.
32. Doç. Dr. Mehmet KAYA, Kur'an'da Dağlar, Fecr Yayınları, 1. Baskı, s. 47.
33. Mehmet KAYA, a.g.e., s. 46.
34. Mehmet KAYA, a.g.e., s. 44.
35. Mehmet KAYA, a.g.e., s. 45.
36. Ebûbekr b. Ebî Şeybe, Musannefu İbn Ebî Şeybe, thk. Muhammed 'Avvâme (b.y.: ts.), 13/324.
37. Müslim, Câmi'u's-sahîh, Tevbe, 8.
38. Ahmed b. Hanbel, Müsned, 2/511.
39. Ahmed b. Hanbel, a.g.e., 3/256.
40. Nahl, 16/15.
41. YAKAR Hüseyin, Kur'an'da Dağların Oluşumu ve İşlevine Dair Ayetlerin Tefsir Kaynakları Ve Bilimsel Veriler Üzerinden Değerlendirilmesi, 6 Nisan, 2020. [İnternette okuma için: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/usul/issue/54749/747689>]
42. Fâtır, 35/27-8; Me'âriç, 70/9; Kâri'a, 101/5.

43. <https://southamericaplanet.com/the-rainbow-mountain-or-7-color-2-days-trekking/>
44. el-Naggar, The Geological Concept of Mountains in The Quran, 11.
45. Bakara, 2/265.
46. GENCER Mustafa, Hidrometeoroloji, (Ankara: 2005), 24.
47. Mehmet KAYA, a.g.e., s. 84.
48. Ali b. el-Hüseyn b. Ali el-İsfahânî, İ'râbu'l-Kur'an el-mensûb li'z-Zeccâc, thk. İbrahim el-İbyârî, (Beyrut: Dâru'l-Kütübi'l-Mısri, 1420), 2/418.
49. Mehmet KAYA, a.g.e., s. 89-90.
50. https://fr.wikipedia.org/wiki/Soul%C3%A8vement_orographique
51. https://tr.wikipedia.org/wiki/Tektonik_levhalar_listesi
52. İbn Atıyye, a.g.e., 1/355.
53. Muhammed b. Habîb, Şehru Dîvân-ı Cerîr, 2/749.
54. Faydalandığım ve tavsiye ettiğim kitap: Doç. Dr. Mehmet KAYA, Kur'an'da Dağlar.
55. Yine şu linkler okunabilir: <https://rationalreligion.co.uk/1400-year-old-quranic-claim-on-mountains-earthquakes-proven-true-by-new-scientific-research/>
56. <http://quran-errors.blogspot.com/2013/10/requran-scientific-error-mountains-as.html>
57. Mohamed Akhiruddin Ibrahim, The Mountain As Stabilizers For The Earth From The Quranic Perspective, 26 Haziran, 2019. [İnternette okuma için: https://www.researchgate.net/publication/339034820_MOUNTAINS_AS_STABILIZERS_FOR_EARTH_FROM_THE_QURANIC_AND_MODERN_SCIENCE_PERSPECTIVES]